

„ÉHEZTEM ÉS ENNEM ADTATOK...”

Uram, hogy erre a szentórára el tudjak készülni, hogy ne veszítsek sok időt, ma nem mentem el ebédelni, hanem zacskóslevest ettem kenyérrel, és pénteken kapott farsangi fánkot lekvárral. – Ha azt mondom, éhes maradtam, akkor nem az egész igazságot mondom. Mert, ami igaz, igaz: jóllaktam. Imádkoztam előtte-utána rendesen, ahogy buzgó keresztényhez illik, el is álmosodtam kicsit, úgy hogy ablakot kellett nyitnom, és megmosnom a szememet, hogy ébren tudjak maradni. Azután nekifogtam, mint aki jól végezte dolgát, hogy szentórárt készítek az éhezőkről.

Persze, hiszen ma van a könyörgő nap a világ éhezőiért. A keresztjáró napok és kántorböjtök most szét vannak osztva az évben könyörgő napokra. A nagyböjt előtti vasárnapon a világ éhezőiért imádkoztat az Egyház. – Szép tőle, hogy gondol rájuk! Jól választotta meg a napot is. A kontraszt remekül érvényesül. Farsang vasárnap tobzódása – és az éhező milliók, valóban élénk ellentétet képez egymás mellett.

Csakkogy Uram – a kontraszt elég élénk ahhoz, hogy ne kelljen messzire mennem. Miként egy goromba télvégi szélroham, úgy vág az arcomba a felismerés: „Te sem vagy különb a deákné vásznánál”. – Nem kell oda pezsgő vagy lazac: Miután jól teletömte a hasadat, most már elmélkedhetsz róla nyugodtan, mily’ szomorú azok sorsa, akiknek ma is üres maradt a hasuk. Csak tessék, ha az emésztés álmosító szakaszai nagyobb zökkenőket nem iktatnak közbe, pontosan készen is leszel vele meghatározott időre.

Undor fogott el, Uram, amikor erre gondoltam! Még a lekvár emléke is egyszerre megkeseredett. Eszembe jutott példabeszéded a dúsgazdagról és a szegény Lázárról. A dúsgazdagról, akinek naponta dúsan rakott asztaláról egy lehullott morzsával is beérte volna a másik – és a szegény Lázárról, aki e könyörtelenség mellett is szelíd házikoldus tudott maradni. Nem véletlen, hogy ez üdvözülni, amaz pedig elkárhozik. Nem véletlen az, hogy jajt kiáltasz oda a vidám jóllakottaknak, akik zabálni és röhögni tudnak, míg mellettük mások sírnak az éhségtől. Nem véletlen, hiszen vannak bőven ilyenek mindmáig, mindkét fajtából. És már nem vesszük észre, hogy Jerikóba sietve hányszor botlunk egy kifosztott és félholtra vert emberbe – legalább a tömegkommunikációs eszközök harsogása elől ne fogjuk be a fülünket, szemünket! Hiszen a szemünk közé vágja az újság, a rádió, a TV, hogy hol kiket sújt újabb katasztrófa, újabb könyörtelenség, újabb **elzárkózás**. **A feleslegek halmozása**, a bőség, a dőzsölés, az irigység, a profit hajszolása – a termelékenység embertelen és emberellenes fokozása, az „emberi tényezők” figyelmen kívül hagyása! Mindez nem elszigetelt és nem is ritkuló jelenség.

De bármennyire mosnánk is kezünket Pilátus módjára, az alól a felelősség alól semmiképpen sem bújhatunk ki, csendes szelídségünkben sem, hogy vétkesek közt cinkos, aki néma. Lehet, hogy az elmaradott népek lusták és nem akarnak dolgozni; de az is lehet, hogy ha akarnának, sem tudnának, mert csak hálni jár beléjük a lélek, oly erővel támadtak rájuk a hiánybetegségek. De még ha tudnának is dolgozni, túl olcsó elv ellenük, hogy aki nem akar dolgozni, ne is egyék! Túl olcsó, mert ugyan ki tanította őket dolgozni? A kizsákmányolás? Az önzés? Az éhbér? Pedig esztelen az, aki mindent gyűjt magának a hamis mammonból, csak barátokat nem! Lesz-e, aki majd semmiért befogadja őt az Örök hazába? Te, Uram, kötelességünk tette barátok gyűjtését. Nem maradtál adós az Ígérettel sem: ha csak egy

pohár vizet adunk is valakinek a legkisebbek közül, máris a legnagyobbak jutalmából kapunk részt! A morzsákért is Lázár örömét kapjuk, mindaddig, amíg fejlődőképeseink maradunk.

Mert ha nem morzsákat, hanem egész jövedelmünknek tíz százalékát adjuk is oda, mit sem ér szemedben, ha ez egy lezárt summa, ha ezzel kvittelni akarunk, ha „eddig és ne tovább”-táblát akasztunk fölébe. Ha a szegények két fillérének elpazarlását szektás túlkapásnak bélyegezzük, ha nincs antennánk a mindent odaadás adójának hullámhosszára. Mert ha van, akkor azért a böjt közben is bátran beillatosíthatjuk fejünket. Akkor nem kell állandóan savanyú almába harapós képpel emlegetnünk a nyomorúság jelszavait... Akkor talán egy-egy olyan lakomán is részt vehetünk, amelyet Máték és Zakeusok rendeznek nekünk, mert megbecsülnek, mert úgy érzik, hogy érdemes velünk a mindent odaadásra épülő országban halásztársnak állni, a megkárosítottakat kártalanítani, a szegényekkel vagyont felezni... Akkor nem hagyunk ott téged szomorúan, lekonyolult fejjel, hogy lehetetlent kívánsz, amikor a tevét tübe akarod fűzni, hanem addig koplaltatjuk, vékonyítjuk igényeinkben a tevét, amíg cérnavékony lesz, és átfér az életbe vezető keskeny ajtón. Akkor nem kiabálunk kígyót-békát azokra, akik még csak a templomajtóig jutottak el, és korántsem böjtölnek három naponként, s egyáltalán nem adják jövedelmük 10 százalékát sem a Szent Antal perselybe, sem egyéb jótékony célra, de már bünbánóan tudnak imádkozni, és már közel vannak a zakeusi lépéshez, esetleg sokkal közelebb, mint mi magunk eredményeink pontos strigulázása közben.

Mert ha igaz, hogy szívtelen, aki csak a saját életszínvonalával törődik: aki nem győz magának újra és újra egyre nagyobb csűröket építeni, miközben esetleg a legközelebbi éjszaka számonkéri tőle a lelkét: mit adott, mennyit és kinek ... – éppúgy igaz az is, hogy sokkalta esztelenebb, aki csak a saját lelkével törődik, azt készíti buzgó alamizsnaosztogatással és böjttel, egyházi adóval és súlyos imamennyiségek latbavetésével, miközben elengedi a füle mellett az apostol figyelmeztetését: „összam el bár egész vagyonomat a szegények között, s vessem oda a testemet, hogy elégjem, ha szeretet nincs bennem, mit sem használ nekem”. De még a prófétáló tehetség és a hegyeket mozgató hit is megrekedhet önmagunk mutogatásánál, a pöffeszkedő, utcasarkon nagyokat imádkozó, farizeusi magatartásnál, és csak szemétnak marad a jó, mert amikor 300 dénár áru kenetet öntenek a lábamra jó szívvel a dús lakomán, akkor a hepciáskodó puritán fog kitörni belőlem, és a szegények kenyere csak alibim lesz, ellentétben Teveled, aki a szegényeknek hoztad örömhíredet és nem sajnáltad megszaporitani a kenyeret a hallgatásodban eltikkadtaknak ezres tételekben sem, de tüntetés nélkül ültél le vacsorázni vámossal és farizeussal. Engedtél magadon pazar temetési előszertartást végezni, borra változtatni hat veder vizet, de kenyérré egyetlen kavicsot sem, amikor pusztán a saját éhséged csillapításáról volt szó.

Mi az, ami ily szélsőséges méretű és horderejű tettekre vitt? Ily érzékenység, ily nagyvonalúság oka nem lehet egyéb, mint ama Szent Pál által is kihagyhatatlannak ítélt mozzanat, ami a pohár víz nyújtását és a negyven napos böjtöt is egyetlen nagy ív alkotóelemévé avatja: a Szeretet. Annak igazságát kell élnie és szertesugározni mindannak, aki nem akar mit sem érő maradni. Ebben kell egyre nagyobb léptekkel előrehaladni. Ez teszi lehetővé az áthatolást a tú fokán. Ez veteti észre velem a közvetlen környezetemben ziháló testvéremet. Ez sarkall töprengésre azok sorsán, akiknek nyomorát a képernyő, az ólombetű s a rádióhullám hozza eléem. Ez nem enged hallgatni, ha mások nyomorán napirendre térő felebarátot talál. Ez idézi emlékezetembe szavadat: „Ha ti, bár rosszak vagytok, tudtok jót adni fiaitoknak (nem adtok nekik követ, ka kenyeret kérnek), mennyivel inkább megadja Mennyei Atyátok a szent Lelket azoknak, akik kérik tőle” (Lk 11,13).

Nagy szükségünk van Szent Lelkedre! Nagyon beleette magát lelkünkbe a tisztességes, senkit meg nem károsító nyárspolgár, a csoportérdek-hajhászást összetartásnak, az irigységet építő

kritikának, a történetet felelősségérzetnek, a szemellenzős önimádatot helyes önszemléletnek kinevező magatartás ördöge. És tudjuk, hogy ez csak Isten ujjával, és csak ima és böjt révén Isten ujjának érintésére érzékennyé tett lélekből és lélekkel űzhető ki, hogy helyét annak a békéje, annak a tudatnak reménye töltse be, amelyet az ítéleten elhangzó szavad hagy jóvá: éheztem és ennem adtatok, amit egy rászorulóval tettetek, nekem tettétek, jöjjetek, Atyám áldottai, vegyétek birtokotokba a világ kezdete óta nektek készített országot.

Megjelent: Karácsonyi Ajándék 1973, 1. kötet